

Regeling RES Meervoudig ruimtegebruik en ruimtelijke samenhang

Doel en aanleiding

Deze regeling stimuleert dat bij de uitwerking van de RES-zoekgebieden en concrete initiatieven in een vroegtijdig stadium van het proces rekening gehouden wordt met en ingezet wordt op verbetering/versterking van de ruimtelijke kwaliteit. De regeling vervangt de eerdere afzonderlijke regelingen Ruimtelijke samenhang en Meervoudig ruimtegebruik. Met de regeling wordt bijgedragen aan een versnelling van de uitvoering van projecten. Bij ruimtelijke kwaliteit gaat het om meerdere aspecten: verbinden van schaalniveaus, landschappelijke waarden (belevingswaarde), cultuurhistorische waarden/erfgoed, natuurwaarden, waterkwaliteit- en kwantiteit, maar ook bijvoorbeeld gebruikswaarde en toekomstwaarde voor landbouw, recreatie en (net)infrastructuur. Deze waarden kunnen bovendien niet los van elkaar gezien worden en houden ook niet op bij de grens van een plan- of zoekgebied.

Doel van de regeling is:

- In algemene zin: in een vroegtijdig stadium in het planproces rekening houden met/ bijdragen aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit, op schaal van kavel, gemeente en regio. Onderdeel daarvan zijn:
- Versterken van de ruimtelijke samenhang: zorgen dat zoekgebieden en initiatieven (waar relevant) in onderlinge samenhang en in samenhang met andere ruimtelijke opgaven binnen en tussen gebieden worden uitgewerkt (gebiedsgerichte en gebieds-overstijgende aanpak);
- Stimuleren van dubbel/meervoudig ruimtegebruik en koppelkansen: zorgen dat concrete initiatieven op een kavel of in groter gebied altijd meer doelen dienen dan alleen het opwekken van energie. Het gaat onder meer om het bijdragen aan doelstellingen rond biodiversiteit, landbouw, recreatie, stikstofproblematiek, wateropgaven en klimaatadaptatie.

De regeling is vraaggestuurd en kan gebruikt worden in verschillende fases van een gebiedsproces, variërend van een ruimtelijke verkenning in een zoekgebied naar de mogelijkheden, tot een concrete uitwerking van een project. Uitgangspunt is dat het product door gemeenten goed gebruikt kan worden in het vervolgproces (gebiedsuitwerking, uiteindelijk ontwerp, vergunningaanvraag etc.). Een brede aanpak (ruimtelijke samenhang en meervoudig ruimtegebruik) en vroege betrokkenheid van ruimtelijke ontwerpers in het proces vergroten de kans van slagen van projecten en versnellen daarmee de uitvoering ervan. De kans op draagvlak is groter en de vergunningaanvraag kansrijker.

Wat bieden we

Met de regeling bieden we de RES-partners al in een vroegtijdig stadium van planontwikkeling ondersteuning bij de gebiedsgerichte uitwerking van (clusters van) RES-zoekgebieden en de concrete uitwerking van initiatieven. Hiervoor wordt expertise en capaciteit beschikbaar gesteld vanuit het RES-ondersteuningsconsortium in de vorm van een expertteam op de onderdelen:

- Projectbegeleiding, waaronder het voeren van een startgesprek met gemeente, gesprekken met gebiedspartijen en belanghebbenden;
- Ontwerpend onderzoek en (landschaps)ontwerp;
- Ecologie, energietechnologie en planeconomie, eventueel aangevuld met expertise op het gebied van klimaatadaptatie, leefbaarheid, recreatie en erfgoed;
- Organiseren en begeleiden van werkateliers als onderdeel van het participatietraject.

Afhankelijk van de opgave en de fase van planvorming bestaat het resultaat uit:

- Een scenariostudie
- Een ruimtelijke visie met uitgangspunten: rapportage met tekst, beeld en inspirerende visualisaties
- Een ruimtelijk ontwerp op hoofdlijnen
- Een plan van aanpak voor nadere uitwerking

Het totale beschikbare budget is € 350.000. Binnen de regeling is ruimte voor 5 tot 7 cases. Bij de selectie wordt gestreefd naar verscheidenheid in casuïstiek (o.a. geografisch spreiding, omvang, fase van planvorming en type energiemodaliteit). De doorlooptijd van werkzaamheden van de vakexperts is tot uiterlijk 31 december 2024.

Wat levert het op?

Het resultaat biedt (afhankelijk van de fase van planvorming):

- Een stevige borging en verder concretisering van (locatie-specifieke) kwalitatieve en ruimtelijke uitgangspunten;
- Op zoekgebied niveau: een goede ruimtelijke basis om zoekgebieden, binnen een bovenregionaal cluster, op projectniveau verder uit te gaan werken;
- Op niveau van een concreet initiatief: een goede ruimtelijke basis om concrete initiatieven verder uit te gaan werken;
- Een inspirerend verhaal en (beeld)materiaal om te gebruiken in participatieprocessen;
- Kennis en ervaring voor provincie en gemeenten over wat er in het planvormingsproces komt kijken;
- Goede inhoudelijke voorbeelden voor andere toekomstige initiatieven.

Wie doet wat?

Expertteam van RHDHV:

- Zorgen voor inhoudelijke kennis en expertise op breed scala aan maatschappelijke en ruimtelijke opgaven;
- Intakegesprek met initiatiefnemer, definiëren (met initiatiefnemers) ondersteuningsvraag en opstellen plan van aanpak, zodat het initiatief ook op de juiste manier geholpen en bediend wordt;
- Analyseren en onderzoeken van de situatie/het gebied, de mogelijke functiecombinaties op de kavel/gebied en/of in de omgeving en andere benodigde onderwerpen die in het intakegesprek naar voren komen;
- Maken van bijvoorbeeld een (concept)ontwerp of programma inclusief eventuele visualisaties voor het energie-initiatief in combinatie met andere opgaven zoals biodiversiteitsherstel en -versterking, leefbaarheid, stikstof, wateropgaven en klimaatadaptatie (afhankelijk van wat in het intakegesprek besproken is);
- Globale doorrekening naar de haalbaarheid van het ontwerp (business case op hoofdlijnen);
- Eindrapportage;
- Opgedane kennis toegankelijk maken.

Provincie:

- Financiering / beschikbaar stellen regeling;
- Opdrachtverlening en begeleiding adviesbureau/vakexperts;
- Goedkeuren plannen van aanpak;
- Beoordelen of ondersteuning wordt toegekend;
- Deelnemen aan overleg provincie-gemeente-expertteam; de provincie heeft voor elk project een vast aanspreekpunt;
- Inhoudelijk meedenken/beoordelen van resultaten op basis van provinciaal belang.
- Stimuleren dat de opgedane kennis toegankelijk wordt gemaakt.

Gemeente:

- Instemmen met het onderzoek indien gemeente niet zelf de initiatiefnemer is;
- Indien zelf de initiatiefnemer: als opdrachtgever verantwoordelijk voor het uitvoeren van het onderzoek;
- Indien zelf niet de initiatiefnemer: betrokken bij het proces gedurende het onderzoek;
- Deelnemen aan overleg initiatiefnemer-expertteam-gemeente;
- Deelnemen aan overleg provincie-gemeente-expertteam;
- Zelf een initiatief indienen.

Voorwaarden

- De regeling stimuleert de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, ruimtelijke samenhang en/of meervoudig ruimtegebruik;
- Indien de gemeente niet zelf initiatiefnemer is: (1) gemeente adviseert over het laten uitvoeren van het onderzoek door de vakexperts, vanuit de overweging dat het (beoogde) project passend en kansrijk is. (2) gemeente blijft gedurende het proces betrokken bij het onderzoek;
- Projectlocatie ligt in principe binnen een bestaand RES-zoekgebied (vastgesteld in de RES 1.0 of opgenomen in de Herijking RES 2.0);
- Initiatiefnemer (gemeente of andere initiatiefnemer) zorgt dat het expertteam alle benodigde en beschikbare data en andere informatie (documenten etc.) ter beschikking krijgt;
- De opgeleverde documenten worden in overleg beschikbaar gesteld voor kennisdeling en communicatie over meervoudig ruimtegebruik bij de provincie Noord-Holland (bijv. plaatsen op website van gemeente of provincie);
- Indicatief is het budget voor inzet van het expertteam € 350.000.